

Javnaðarmál á tingi

Í hesi tingsetu, sum nú er at enda, hava javnaðarmenn lagt hesi mál inn á ting:

1. Fólkapensjón — fall 10 atkv.
2. Studningur til barnaríkar famíjur, fall 12 atkv.
3. Nýggi forsorgarskipan fyri einkjur og stakar kvinnur — beint til landsstýrið at samráðast við ríkisstýrið.
4. 1000 kr. í minstuløn til fiskimenn, fall við 13 atkv.
5. Lán til opnar bátar við motorum at nýta heima og í Grønlandi, og til bygging av skúrum haruppi, samtykt.
6. Veðhald fyri láni upp til 500 000 kr. til frystivirki, fall.
7. Aftursetan á stovn av lands-handlinum, fall.

8. Uppbyggjan av sjóvinnuni, fall.
9. Tokulúður á Porkerisnesi, samtykt.
10. Uppafturtøka av hvalarakstri í Lopra, beint í landsstýrið at kanna og skipa fyri.
11. Tunnell millum Tvøroyri og Hvalbæ, samtykt at heimila landsstýrið at fáa projekt og lána pening til hetta arbeiði.
12. Brúgv í Lopra, samtykt.
13. Lógaruppskot um pening til útbyggjan av havnar- og lendingarvídurskiftunum í Skopun. — Til hetta er peningur settur á 10-ára ætlan, 500 000 kr. umframt 40 000 til skersendan.
14. Lógaruppskot um havn á Sandi er komið við á 10-ára ætlanina.
15. Lógaruppskot viðv. vegagerð í Dali, framt áleiðis við jättan av 40 000 kr. og einum kompressara.

16. Lógaruppskot um havnarbygging í Hovi, enn ikki avgjört.
17. Peningajättan til grótknósara í Hovi, framt.
18. Verjan av fiskireiðskapinum fyrst og fremst á Norðurhavinum, framt.
19. Fiskimenn sleppa undan at skatta av vistarhaldspeninginum — beint av meiraltunum til kanningar av landsstýrinum.
20. Hjálpa fiskimonnum, ið róðu út við Tinganesi at fáa pening sín, fall.
21. Lógaruppskot um mjólka-studning til øll, ið selja mjólk.
22. Fyrispurningur til lógmannin um starv tollkanningarnevdarinnar.
23. Fyrispurningur.
24. Ferðandi tannlæknar fyri alt landið, framt í samtyktari lóg.
25. Studenta- og hægri skúli, loyst, men ikki fullfíggað.
26. Størri studningur til næmingar við hægri skúlan, fall.

27. Útvarpan av tingfundinum, fall.
28. Broyting av tingskipanini, ikki framafturkomíð.
29. Tollfrítt tubbak til fiskimenn, fall.
30. Frítíð við lön til fiskimenn, fall.
31. Prísviðbót til fiskimenn, fall.
32. Studningur til heimaútróður, fall.
33. Trol- og garnavirki, ein partur framdur.
34. Vegur til Víkarbyrgis, nakað av studningi er veiddur.
35. Landsskipasmiðja, fall.
36. Lærlingageim, ikki avgreitt.
37. Undirvising av orðblindum, partvist loyst.
38. Lóg um rætt til at taka sand, ikki avgreitt.
39. Hámærksprísir á olju.
40. Tunnell og vegagerð millum Tvøroyri Hvalbæ og Sandvík, samtykt.

Hvørt av sínum

Tað má vera okkurt galið við einum samfelag, har menn doyggja á ungum aldri av ovurarbeidi, meðan konurnar og einkurnar mugu stovna felag fyri at finna upp á okkurt at gera.

(Alva Myrdal)

Hesi smáplikin eru úr «Tobakens Fagblad»:

Í sigaretttubbakið eru 1–2 pst. nikotin, í sigar- og píputubbaki 2–3 pst. í einari sigarett eru 15 mg. og í einari meðalstórari sigar 100–150 mg — t.v.s. ein giftmøgd, sum lættliga kann drepa eina menniskju.

Meira ein nærkast munstykkinum, tá ein roykir, tess stóri og sterkari verður giftin. Turt tubbak er ikki so skaðligt sum fuktigt tubbak. Spakuligari ein roykir, tess minni gift er í roykinum. Og so er tað munur á, hvussu ein roykir. Andar ein roykin niður í seg, sita 90 pst. av giftini — nikotinini — eftir í lungunum.

Tað er ikki einans lungakreft, fólk fáa av at roykja, tey fáa eisini svullir í blóðruhálsin.

Ein P.N. í 14. Sept. vil vera við, at í føroyskum politikki eru nú bert eini tál at taka: lata stjórnarvaldið í hendur tjóðveldisflokksins, tí hann er einasti flokkur, sum enn ikki hevur fingið roynt seg.

Her fer P.N. ógvuliga villur, tí veruliga er hesin flokkur einki annað enn ein onnur útgáva — eitt misfostur — av fólka- og sambandsflokkinum, tí tað er royndur lutur, at tjóðveldismenn í flestu málum á tingi hava gingið í hóslag við landsstýr-flokkarnar,

at teir vóru fremstir at taka av Lands-handilin og harvið stórdýrka bæði útgerð til fiskimenn og neyðsynjarvørur fólksins,

at teir hava verið við til at gjørt stórmannin skattafrian og lagt byrðuna á smámannin,

at teir hava verið við til at lagt tær óðligastu tollbyrðurnar á herðar smáfólksins,

at teir hava verið við til at tikið arbeiðið úr hondunum á føroyskum handverkum í samband við kostskúlabyggingina,

at teir hava verið við til at lækka

minstuløn fiskimanna niður í lítið og einki,

at teir so gott sum einki positivt uppskot hava havt frammi á tingi, sum miðað hevur imóti vælferð fólksins.

Og so framvegis.
ER TAÐ ÓMAKIN VERT AT ROYNA TEIR?

5 spurningar

1. Hvát er longsta vegastrekki í Føroyum?
2. Nær komu Føroyar undir Danmark?
3. Hvor var seinasti amtmaður í Føroyum?
4. Hvor vann føroyingum atgongd til Marshall-lánini?
5. Hvor fekk í lag hin fyrsta SEV-fundin?

(Svar aðrastaðni)

HEILSAN ÚR RONDE

Eins og fleiri aðrastaðni kring í Danmark eru nógvir føroyingar í tí heldur litla býi, Ronde. Ronde liggur millum Áthus og Grená — nærhendis tí so væl-kendu hálvoyggj, Kalo. Har var tað, at hin svenski konungurin Gustav Vasa sat fangi. Tey, sum hava lisið bókina „Fangen på Kalo“, kenna óiva nakað til hesa søguriku oyggj ella rættari sagt hálvoyggj, tí Kalo er fast við land, av tí at gjørdur er ein vegur út hagar. Frálíkt er ein góðan sunnudag at fara spákandi út á Kalo.

Nakað niðanfrá Kalo liggur so Ronde. Her eru umleið 1 500 íbúgar — harav teir 200 eru næmingar (teir fæstu á Ronde Kursus, men eisini eru nógvir á háskúlanum her. Nógv teir flestu eru danir, men tó eru teir føroyingar, ið her hava verið, umleið 200. Í ár eru ikki so framúr nógvir — bert 12 í tali — men í fjór vóru teir umleið 25.

Her hava vit eitt føroyingafelag — „Heimlandshugur“ eitur tað. Tað er nú heldur ungt — varð stovnað í 1955 av Kristin Hansen.

Annaðhvørt leygarkvöld møtast vit til hugnaliga samkomu. Tveir og tveir halda fyri, og sungnir verða nakrir av okkara vøkrum songum. Allir teir føroysku næmingarnir hava høvi til at sleppa at undirhalda, men tó er tað so, at okkum tørvur einir.

Í vøru hava vit lænt nakrar frálíkar bókur frá landsbókasavni okkara; teir vistu okkum sera stóra vælvild og skulu hava stóra tøkki fyri tað. Vit fáa eisini tey flestu føroysku blóðini higar, og fróðin er sera stór, tá posturin kemur heimanfrá

Hervið senda vit okkara bestu heilsur til heimini í Føroyum.
Føroyingar á Ronde Kursus.

BARNAMATUR

1. Brenna — lata aftur
2. Plagg — akfar
3. Gliður — skava
4. Langmóð — illa við
5. Ílet — söltin

Tit skulu nú finna orð, ið hava somu meining sum tey, ið nevnd eru omanfyri. Finnur tú annað, er hið lætt at finna — tað skal bert stavast óvugt.

Dømi:

Berg — fjas. Berg verður til SKORD og fjas verður til ROKS.

Á fundum undan seinasta vali segði Hákon Djurhuus, at nú skuldi hann ikki koma norður um aftur Múlan, fyrr enn vegurin Hvannasund-Viðareiði var gjørdur. Hákon var tá landsstýrismaður, og Hákon hevur verið tað síðan.

Tá var reiðiliga ein fjórðingur eftir — í dag er framvegis ein fjórðingur eftir.

★

14. úr Klakksvík sigur søgur: Sosialistar vísa tenn og klour, teir menn (við dyllu, kvísl og spaka) úr hvorjum sessi blaka, eftir er bert at fáa fatur á øllum tí, ið grætur, og so síðsta bragð at gera — tarvin hjá Kjölbó at nasjonalisera.

★

Russiskur statistikkur sigur, at drykkjuskapur bert fer fram í kapitalistalondum, har fólk drekka fyri at doyva fruktirnar av arbeiðsloysi, kreppum og kríggi — og at kapitalistarnir mana arbeiðarnar til at drekka fyri tess betur at kunna trækla teir.

Viðm.: Rusland er eitt av undangongulondunum í heimabygging.

at frá fyrsta juli í ár verða eini hjún í Svøríki at fáa 3 760 kr. og einlig 2 350 kr. í ellisrentu og at í 1968 verða hesi töl ávikavist 5 400 og 3 000 kr.

at visindaligu ráðgevarar Eisenhowera hava sagt frá, at tað verður at kosta 2 000 miljónir dollara — umleið 14 miljardir kr. — at senda ein mann upp á mánan og fáa hann niður aftur á jørdina.

at blaðið „Fólksins Tíðindi“ í Peking, sum kemur út hvønn dag, men bert hevur fyra síður, hevur 110 mannligar og 90 kvinnuligar blaðstjórar, 300 blaðfólk og haraftir 100 eftirlitsmenn at „censurera“ tilfarið.

at hollendingar liva longst av øllum fólki í heiminum. Meðallivitíðin er fyri kvinnur 74 ár og fyri menn 71 ár.

at amerikanskir arbeiðarar í dag fáa 245 kr. í arbeðsloysisstudningi um vikuna.

at vikulønin hjá einum arbeiðara í Russlandi í dag er 168 kr.

at 200 000 fólk koma at luttaka í Jehova-kongressini í New York komandi summer.

MILLUM UNGFÓLK

Tað var sannheit, at tað ikki var av berum miskunnsemi, at Anna hevði lyft hin litla mannin at fáa sær lutasedlar hið kvøldið í KFUM. Hon hevði annað baktonkunum; men „Sakkeus“ var tó snúgvín, og aðrenn Anna vardi av nøkrum, var hann úr eygsjón. Hon fekk tí einki av teimum mersiseradu sokkunum og enn minni av honum, sum hon hevði havt á hondum. Men harmuligt var tað kortini. Tað skuldi ikki fara at henda aftur.

Hon leitaði sær yvir aftur til stýrimenninar. Hon hugdi seg væl um — kanska har var onkur, sum hon kundi rætta eina hjálpanði hond, men har var eingin so lítill — teir flestu meira at kalla trollvaksni. Nú tók at seinka, men aðrenn liðugt var, boðaði solumaðurin rá, at teir skuldu halda áfram við solum kvøldið eftir. Tað lætandi hjá Onnu. Kanska hin litti fór at vera har tá, so skuldi hon geva honum eitt „brókatak“, so hann vísti av tí, hon skuldi fyrr enn ikki klípa hann.

Anna fór hóast alt gláð til songar hetta kvøldið.

— SKEMT —

Pessimisturin og optimisturin opnaðu krumbúð í felag. Kundarnir streymaðu inn. Optimisturin var lættur og ovurfeigin og greiddi fólki frá góðum tíðum, ið vóru í nánd.

— Ja, eg takki, segði pessimisturin. Men verða allir hesir kundarnir rennandi her, noyðast vit skjótt at keypa nýggjar gólvsmáttur.

Svar upp á 5 spurningar: 1. Vegurin Tofir—Fugleljóð—2. 1814—3. Vagn Hansen—4. P. M. Dam—5. J. Fr. Oregard (28. des. 1944).